

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

HISTORIAE EC||CLESIASTICAE PARS || PRIMA, QVA CONTI-||NENTVR ||
Eusebij cognomento Pamphili Cæsareæ Palæ-||stinæ Episcopi lib. 10.||
Eiusdem de vita Constantini magni lib. 4.|| Oratio Constantini magni ad
sanctoru[m] cœtu[m].|| Oratio eiusdem Eusebij in laudem Constanti-||ni
magni ad trigesimum ...

Christopherson, John

[Köln], 1569

De Domini in carne aduentu, quis & quas ob res extiterit. Capvt XI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29861

bilis blasphemia (quæ mendaciis efferri, rumoribus & acclamationibus niti soles) tu inquam iuuenes in fraudem illicis, adolescentulos & viros, qui moribus paulò rudioribus præditi sunt, blanda persuasione delinis, eosque à veri Dei religione abducis, & statuas effingis, confruisque, quibus preces & venerationem impertiant: vt ita per fallaciam decepti, sui ipsorum inscitæ mercedem recipiant: Christum enim Deum, Dei que filium, omnium bonorum authorem in crimen vocare non dubitant. An non à modestissimis prudentissimisque gentibus ac populis hic Deus merito colitur, qui omnem vim, virtutemque assecutus, inque suo ac proprio voluntatis proposito perseverans, nihil de clementia sibi insita imminuerit? Discedite ergo impii, (libera enim vobis facultas est, vos ipsos, propter peccandi impunitatem, ad hostiarum cædes conferendi, conuiuiaque & festa, & ebrietates consecrandi,) discedite inquam, & religionem specie simulata colite, conferte vosmet ad voluptatem & intemperantiam explendam: victimas immolate per fucum & fallaciam, vestris denique ipsorum libidinibus inferuite. Nihil enim quod bonum est animo tenetis, ne primum quidem præceptum Dei optimi maximi, qui & hominum generi normam viuendi præscribit, & vitam eorum gubernandi filio concredit potestatem, vt qui recte moderateque vitam præsentem instituerint, ex filij sui sententia ac iudicio, altera vita beata & felici potiuntur.

*De Domini in carne aduentu, quis &
quas ob res extiterit.*

CAPVT XI.

ATque ipse equidem Dei decretum de hominum vita instituenda fancitum, non ignoratione, vt multi, neque cõiectura nixus, persequi aggressus sum. At vt ad propositum redeamus, dixerit forsitan quispiam, vnde filij appellatio, quis eius gignendi modus? Siquidem solus vnus Deus est, idemque ab omni admittione seiunctus.

R r 4

Verum

CONSTANTINI ORATIO

Verum intelligendum est, duplicem esse gignendi rationē, alteram ex partu, quę satis nota est, alteram ex causa sempiterna, cuius rationem Dei perspicit prudentia, eademq; hominibus illi charis suppetit. Sapiens enim dispensationis, quę in rebus vniuersis cernitur causam cognoscet. Cum igitur nihil sine causa existat, causam res ipsas antegredi necesse est. Ac cum mundus sit, & quę in eo continentur, etiam existant, cumq; eorum conseruatio constet, fieri non potest, quin is qui eadem conseruat, ante necessariò exstiterit: adeo vt & Christus conseruationis author sit, & conseruatio ipsa, vt res sint, efficiat. Sicut pater filij causa est, sic filius ex causa illa genitus, quem quidem ante omnia extitisse, satis est iam demonstratum. At quomodo ad homines in terram descendit? hoc plane erat ab illo sponte propterea institutum, quia (sicut prophete ante prædixerant) generatim omnium curam habebat. Nam necesse est opifici, opera sua curę esse. Cū autem esset in mundo corpus suscipiturus, inq; terra (istud enim humanę salutis poscebat necessitas) non paruo temporis spatio commoraturus, alienam quandam à communi hominum natura nascendi rationem sibi excogitauit. Nam absque nuptiis est facta conceptio, castę virginis partus, & Dei mater virgo, æternę naturę iam principium in tempore sumptum, essentia, quę mente sola percipitur, à sensibus compræhensa, & splendor ille, qui corporis expers fuit, cum materia permixtus. Cætera etiam, quę in hoc mirabili viso extiterunt, sunt iis consentanea, quę quidem insignis illa columba, ex arca Noe euolans, inque virginis sinu tandem confidens, præsignificauit. Alia præterea eiusdem generis, quę hymenæum illum incompræhensibilem, omni castitate integriorem, ipsaq; continentia præstabiliorem sequebantur, sapientia Dei ab ipsis incunabulis admirabili quadam dispensatione effecit. Eum etiam Iordanis fluuius, qui lauacrum baptismatis ei largitus fuerat, reuerenter coluit. Huc accessit regalis vinctio, quę est cum omnium mente quasi cognatione coniuncta. Doctrina item & virtus, quę res admirabiles obiit, quęque morbos curauit insanabiles. Earum verò rerum, quas homines ab eo precibus contendebant, celeris & parata expeditio, omnino vniuersa eius vita ad hominum vtilitatem relata,

relata. Disciplinam porro tradidit, quæ non prudentia im-
buit, sed sapientia discipulos: quò non virtutes illas, quæ
ciuiles dicuntur, sed vias, quæ recta ad eum mundum, quem
sola percipit intelligentia deducunt, perdicerent: illudque
rerum genus, quod semper vno eodemque modo se habet, at-
tenta animi cogitatione peruestigare laboraret, & diuinam
summæ mentis notionem mente assidue recolerent. Iam ve-
rò beneficia, non mediocria illa quidem, nobis delata, pro
cæcitate visus, pro virium defectione, bona corporis habi-
tudo, pro morte, ad vitam denuo restitutio, prætereo copio-
sam illam rerum ad victum necessariarum in solitudine sup-
peditationem, variam in paucis esculentis ingenti multitu-
dini ad longum temporis spacium affluentiam.

*De iis qui mysterium non intellexerunt, & quòd vo-
lentes illud ignorarunt, tum quanta eos expectent,
qui id cognouerunt, premia, illos in primis qui pro-
pter confessionem, vitam martyrio consummarunt.*

CAPVT XII.

Hanc tibi gratiarum actionem pro virili offerimus Chri-
ste, Deus & seruator, summi patris summa prouiden-
tia, qui & è malis nos eximis, & doctrina instruis lon-
gè sanctissima, neque ista dico, vt te laudem, sed vt gratias
agam. Quis enim mortalium te satis pro dignitate prædica-
re poterit? Nam constat te ex nihilo res, quæ sunt, procre-
asse, te lucem illis attulisse, te confusam elementorum molem
ordine disposuisse, & modo, tuam singularem clementiam
effecisse, vt homines qui probo sint & liberali ingenio, vi-
tam beatam studiose confectentur, videantque diligenter,
vt cum rerum plane bonarum quasi mercaturam ipsi exer-
ceant, de sua sapientia, & prospera fortuna aliquid imper-
tiant quàm plurimis, intemperantiaque liberati, benignita-
tisque facti participes, sempiternum virtutis fructum perci-
pian, commiserationem statuam ante oculos, fidei promif-
sum pro certo expectent, verecundiam amplectantur, & vir-
tutem cuiusque generis, quam communis hominum vita &
consuetudo antehac ei, qui omnium suscipit prouidentiam,
attribuit. Nemo enim satis idoneus repertus est medicus,

R r 5   qui